

Prislappsmodellen

Tekniska ramar baserade på volymer och prislappar som grund för politiska prioriteringar

MALÅ KOMMUN
Målågen kommundna

Kontakt:
Lina Dahlbäck
Ekonomichef
lina.dahlback@mala.se

Bakgrund

---

1. Svagt samband mellan (kärn-) verksamheters tekniska ram i förhållande till de pengar som finansierar verksamheten
2. Ökande investeringsbehov ställer krav på effektiviseringar och stärkta resultat
3. Svårighet att slå fast om en verksamhet har "rätt" budget
4. Opreciserade "spar" för att få ihop en budget i balans
5. Ökande behov av långsiktighet i planering

Syfte

Prislappsmodellen ska ge förutsättningar för;

- Stärkt ekonomi
- Realistiska budgetramar
- Koppling till demografin
- Medvetna politiska prioriteringar
- Långsiktig planering

Tex. Prislappar från kostnadsutjämning ger kommunen ett riktvärde vad verksamheten borde kosta. Vill politiken kan de prioritera annorlunda – men med ett riktvärde (prislappar) som bakgrund.

Hur har vi fördelat resurser tidigare

”BUDGET PÅ BUDGET”:

- A. Resursfördelning har utgått från tidigare års ramar och resultat.
- B. Till det har man lagt på eller dragit ifrån en summa eller en procentsats, inte sällan ”rättvist” fördelat mellan de stora nämnderna.
- C. Har det i slutänden fattats pengar för att få ett resultat enligt finansiella mål, har beslut om spar, i en varierande grad av tydlighet, fattats.

Finansiering, olika delar av generella statsbidrag

			UPPRÄKNAD SKATTEKRAFT	SKATTEINTÄKTER MED GENOMSNITTLIG SKATTESATS	
			GENOMSNITTLIG SKATTESATS	FAKTTISKT SKATTESATS	
KOMPENSATIONSGRAD	LÄNSVIS KORRIGERING	LÄNSVIS SKATTESATS	INKOMSTUTJÄMNING	UTJÄMNINGSSYSTEMET	UTJÄMNING ENL RESULTATRÄKNIN
GENOMSNITTLIG SKATTESATS	JUSTERAD SKATTESATS				
	GARANTERAD SKATTEKRAFT	UNDERLAG FÖR UTJÄMNING			
EGEN SKATTEKRAFT	UPPRÄKNAD SKATTEKRAFT				
UPPRÄKNINGSFAKTOR					
<p>Kostnadsutjämning = prislappar (kr/inv.) för respektive verksamhet</p>		FÖRSKOLA			
		GRUNDSKOLA			
		GYMNASIESKOLA			
		ÄLDREOMSORG			
		ÖVRIGT			
<p>Övriga statsbidrag = ska täcka övergripande kommunala funktioner för att vi är en kommun utifrån kommunens olika förutsättningar</p>		REGLERINGSBIDRAG			
		INFÖRANDEBIDRAG			
		STRUKTURBIDRAG			
<p>Utjämningsystemet består av fem olika delar:</p> <p>Inkomstutjämnning En utjämnning av skatteinkomster mellan kommuner och mellan landsting där kommuner och landsting med en skattekraft under 115 procent av medel-skattekraften får ett bidrag och kommuner och landsting med en skattekraft över 115 procent av medel-skattekraften betalar en avgift.</p> <p>Kostnadsutjämnning Består av flera delmodeller där kommuner och landsting med en ogynnsam kostnadsstruktur får ett bidrag av staten. De som har en gynnsam struktur får istället betala en avgift till staten.</p> <p>Strukturbidrag Utgörs av vissa delmodeller i kostnadsutjämnningen som var av regionalpolitisk karaktär. Dessutom ingår ett tillskott till de kommuner och landsting som i jämförelse med det tidigare systemet fick stora intäktsminskningar i och med införandet av det nuvarande utjämningsystemet.</p> <p>Införandebidrag De förändringar i systemet för kommunalekonomisk utjämnning som trädde i kraft 1 januari 2014 innebar betydande intäktsförändringar för vissa kommuner och landsting. För att mildra effekten av förändringarna har därför ett införandebidrag införts, som innebär att intäktsminskningar till följd av förändringarna fördelas över flera år och begränsas till högst 250 kronor per invånare och år.</p> <p>Regleringsbidrag/regleringsavgift Är en restpost som beräknas som skillnaden mellan de av riksdagen anvisade medlen och summan av ovan uppräknade bidrag och avgifter, samt fördelas mellan kommunerna respektive landstingen med ett enhetligt belopp per invånare.</p>			DIFF UTJÄMNING SCB - RR		
	SYSSELSÄTTNINGSSTÖD	ÖVRIGT			
	ÖVRIGA BIDRAG FR STATEN				
	MOMSAVGIFT KOMMUN				
	ÅTERBETALNINGSSKYDD				
	HÖG ANDEL FLYKTINGAR				
	OMF BEFOLKNINGSMINSKNING				
				LSS	
			SLUTAVRÄKNING N-2, KORR	ÖVRIGA POSTER	
			SLUTAVRÄKNING N-1		
			SLUTAVRÄKNING N		
			FASTIGHETSAVGIFT		
			FÖRRÄTTNING/GRANSKNING	TAXOR OCH AVGIFTER	
			ANSLUTNING, GATUKOSTERS		
			ÖVRIGA TAXOR OCH AVGIFTER		
				EXTERNA BOSTADS/LOKALHYROR	
			FÖRSÄLJNINGSENTÄKTER	ÖVRIGA EXTERNA INTÄKTER	
			MARKHYROR O ARRENDEN		
			FORDONS/MASKINHYROR		
			HYROR I INVENTARIER/MATERIAL		
			TILLFÄLLIGA LOKALUPPLÄTSELER		
			ÖVRIGA HYROR OCH ARRENDEN		
			BIDRAG		
			FÖRSÄLJN VERKSAMHET/KONSULT		
				RÄNTEINTÄKTER	
				ÖVRIGA FINANSIELLA INTÄKTER	

Kostnadsutjämnings prislapp *sk. styckkostnad*

Genomsnittskostnad kr/inv. för riket utifrån SCB:s insamling från räkenskapsammandraget ger varje kommun en unik prislapp med hänsyn tagen till kommunens olika förutsättningar utifrån kostnadsutjämnings.

Prislappar finns för olika grupper, se blad 8. Alla kommuner får enskilda prislappar, men utgångsläget är snittkostnad kr/inv. i riket för respektive verksamhet, hämtat från SCB.

RS-kostnad – direkta (t ex lön) och indirekta (t ex gem adm)

Genomsnittskostnad kr/inv (genomsnittlig prislapp)

( ) Tillägg/avdrag för struktur för den enskilda kommunen utifrån förutsättningar

Egen prislapp (≈standardkostnad)

Principer

- Volymberäknad ram tar hänsyn till demografi
  - Möjligt att flytta resurser från verksamheter där efterfrågan och behov minskar till verksamheter där efterfrågan och behov ökar.
- Volymramen är en basnivå
  - Kommunen kan lägga sig på en högre eller lägre ambitionsnivå i en viss verksamhet givet att det finns ekonomiskt utrymme.
- Prioriteringar blir tydliga
  - Prioriteringar som görs ett budgetår påverkar inte nästa år ram med automatik – inte längre någon ”budget på budget-modell”.

Hur fungerar det i praktiken

- Alla nämnder/verksamheter omfattas av modellen men olika metoder:
  - För verksamheter som har prislappar i kostnadsutjämnningen styr prislappar och demografi
    - Förskola, Fritidshem, Förskoleklass, Grundskola, Gymnasieskola, Ordinärt boende, Särskilt boende
  - För nämnder/verksamheter som saknar prislappar i kostnadsutjämnningen styr demografi
    - KF, Rev, ÖF, KS, MBN, KFN
- För LSS och IFO
  - Utgår från budget 2018 – verksamheternas kännedom, bakgrund av senaste års utfall.

Exempel: Beräkning av förskolans del av Barn- och utbildnings ram

---

Modellen tar fram preliminära ramar utifrån utjämnings prislappar, nya uppräknade varje år.

Exempel förskolan (del av Barn- och Utbildningsnämndens totala ram)

- Prislappar 2019 multipliceras med antal invånare i respektive åldersgrupp

$$\text{Ram (Förskola)} = \text{antal invånare 1-5 år} * \text{prislappen för åldersgruppen 1-5 år}$$

